

Institut d'Estudis

Les candidatures a la presidència del IEC ja s'han definit. N'encapçala una el matemàtic Manuel Castellet, que proposa una continuïtat renovadora, i una altra en Josep M. Muntaner, amb ganes d'introduir-hi un estil diferent.

"Cal donar força a les activitats del IEC"

Josep M. Muntaner i Pascual és economista. Va ser el primer director de l'Institut Català de Finances i també és membre de la secció de Filosofia i Ciències Socials. L'acompanyen en la candidatura el metge Josep Egozcue de la secció de Ciències Biològiques (vice-president), l'enginyer industrial Joaquim Agulló, membre de la secció de Ciències i Tecnologia (tresorer), i l'historiador Albert Balcells, de la secció Històrico-arqueològica (secretari general, concretament).

—No hi ha ningú de la Filològica...

—Hem buscat la representació d'un membre de cada secció, però com que no poden ser-hi totes cinc, perquè només hi ha quatre candidats, doncs n'ha quedat fora la Filològica.

—Per algua raó?

—Nosaltres vam oferir la presidència a un membre d'aquesta secció, al senyor Jordi Carbonell, el qual per raons professionals i familiars va declinar a última hora. Però ens fa costat.

—Ha estat difícil de fer aquesta candidatura...?

—Sí, perquè la candidatura a president del IEC és una responsabilitat bastant important i no tothom està en condicions d'assumir-la. També perquè per primera vegada hi ha una llista alternativa i això fa respecte. Sembla que trenquis el tabú del consens.

—Què teniu d'alternativa?

—L'Institut és una agrupació de científics, professors universitaris i investigadors vinculats a diverses seccions. Aquests membres han estat triats pels seus mèrits. Quan vénen a l'Institut es troben amb la possibilitat de relacionar-se amb membres d'unes altres especialitats i això els dona un estímul

RICARD CUGAT

Josep M. Muntaner i Pascual.

important. Si l'Institut no fomenta aquest estímul i, en canvi, limita les seves possibilitats, el IEC esdevé un esterilitzador d'aquesta idea primera. Nosaltres ens diem alternatius perquè creiem que l'altra candidatura respon a la filosofia de la junta de govern anterior, que no ha estat gens favorable a això. Nosaltres propugnem un canvi.

—Proposeu de compensar la preponderància de la secció Filològica donant més importància a altres seccions?

—No voldria que la Filològica veiés com un greuge la nostra candidatura. El treball de la llengua ha de continuar essent important, però hem de trobar els mitjans perquè també hi pugui haver recursos per a les altres seccions. Si els recursos no poden augmentar, lla-

vors s'han de repartir d'una manera més equilibrada.

—A banda diferències d'estil a l'hora de governar, què us destria de l'altra candidatura?

—Primerament: als membres, els agradaria que hi hagués més participació, més estímuls. Segonament: les seccions han de poder revaloritzar el seu paper, i també han de tenir una participació activa, sense supeditar-se al que digui Presidència.

—També critiqueu la manca d'autonomia de les seccions...

—Una secció sense autonomia, sense capacitat de pensar allò que vol fer, és una secció inerta, que simplement va fent regularment unes reunions —que acaben essent burocràtiques, i que no tenen, doncs, el ferment que han de tenir per al IEC i el país—. Hi ha un altre punt important, que són les societats filials: són un potencial enorme que ja funciona tot sol, però que resta una mica separat de la vida de l'Institut pel que fa a recerca. El que cal és donar força a l'activitat de l'Institut.

—Què us preocupa més de la campanya electoral?

—Em preocupa que algunes persones hagin fet atacs personalistes i desqualificacions que no són conuenients.

—Com ara que diguin que deveu fidelitat al senyor Aramon, ex-president de l'entitat?

—Vull dir qualsevol cosa que signifiqui parlar de les persones amb prejudicis o amb segones intencions. Em fa l'efecte que el president Giralt hauria de ser neutral. No ho ha estat. Espero que a partir d'ara ho serà i deixarà de plantejar coses que no són pròpies de l'Institut.

Montserrat Serra

Catalans a duo

"No podem tornar al IEC d'abans del 89"

Manuel Castellet és catedràtic de geometria i topologia de la UAB i director del Centre de Recerca Matemàtica des del 1984. Fins ara vice-president d'aquesta institució, es presenta de candidat a la presidència del IEC, juntament amb Joaquim Rafel (vice-president), Antoni Serra Ramoneda (tresorer) i Josep Carreras (secretari general).

—M'agradaria de matisar la paraula "continuisme" que ens atribueixen. La nostra candidatura no és continuista, ans de continuïtat en la línia que es va iniciar l'any 1989. Una continuïtat renovadora.

—Aquesta continuïtat renovadora en què consisteix?

—L'any 1989 es van fer, essencialment, dues coses. D'una banda, reformar els estatuts. Això va representar l'entrada d'una nova generació. D'una altra, es va signar un conveni amb la Generalitat sobre el finançament de l'Institut. Eren 300 milions anuals, i això va marcar una fita. Perquè la Generalitat va començar a donar aquests diners amb la gran incògnita de si els sabríem utilitzar. Era tal la seva incertesa, que en el conveni va establir una mena de figura d'enllaç entre l'administració i el IEC.

—Aquesta figura feia evident la desconfiança de la Generalitat envers l'Institut?

—Potser quan la hi va posar... Però després la figura d'enllaç ha continuat existint perquè el conveni és el mateix. Nosaltres volem modificar aquest conveni. Fins i tot ja n'hem parlat.

—Amb la Generalitat?

—Sí, amb el Comissionat i amb Presidència.

—La Generalitat ara us fa la confiança que abans no us donava?

—A partir de l'any 89 el IEC té la confiança no sols de la Generalitat sinó també d'un ampli sector de les forces polítiques i socials. Perquè se l'ha anat guanyant. Quan fa tres anys vam agafar el repte de treure el diccionari de la

RICARD CUGAT

Manuel Castellet.

llengua abans del 30 de setembre del 1995, no s'ho va creure gaire gent. Però, en canvi, és una realitat. Això dona confiança. I el fet que hi hagi determinats programes que funcionen a un nivell de prestigi important també genera confiança.

—Els programes més importants que aborda el IEC resten al marge de les seccions. Per què?

—No és cert que restin fora de les seccions. La política seguida va a l'inrevés: quan una secció ha engegat un programa d'envergadura, el que ha fet el consell permanent ha estat de rescatar-lo de la secció, per dotar-lo amb un finançament adient i assegurar que el programa continuï i s'acabi. La nostra voluntat és que cada secció tingui un programa estrella, que es pugui nodrir de recursos externs.

—Voleu compensar la preponderància de la secció filològica?

—L'Institut és reconegut com una acadèmia de la llengua i té aquesta funció en exclusiva. Aquest punt, doncs,

és molt important. En els altres camps, el que proposem és d'impulsar un seguit d'estudis sobre la recerca que es fa actualment en diversos àmbits. Per exemple, estudiar què s'ha fet aquests darrers anys en física experimental a Catalunya i com ens trobem, comparativament, respecte al món. El resultat serà un document que subministrarem a l'administració, indicant-li les línies d'actuació.

—Més propostes?

—Potenciar les activitats de les vint-i-quatre societats filials, que representen uns dotze mil socis. Aquestes societats, que tenen vida autònoma, és important que s'integrin cada vegada més en la vida de l'Institut. Caldria estimular-les perquè facin reunions de científics dels Països Catalans, per exemple. Sobre això, ja n'hem parlat amb l'Institut interuniversitari Joan Lluís Vives per fer-ho conjuntament, perquè els investigadors són majoritàriament a dins la universitat.

—Vós sou partidari d'obrir el IEC a persones externes a la universitat...

—Sí, perquè aquest percentatge tan alt de membres universitaris empobreix l'Institut. Les universitats són estructures conservadores. Enriqueix molt, aquest és el fet, tractar amb gent de fora d'aquest àmbit.

—Si guanyeu les eleccions, tindreu en compte les crítiques de la candidatura alternativa?

—El novembre del 93 vam aprovar un document anomenat "El paper del IEC en la recerca científica", en el qual ja es debatien les qüestions que ells plantejaven. Nosaltres continuarem respectant el seu punt de vista, però no podem tornar al IEC d'abans del 89.

—Què voleu dir concretament?

—No es pot tornar a viure amb allò que nosaltres som els grans savis, aïllats de la resta del món, que ningú no ens contamina... Bé, és clar que en faig una mica de paròdia, però em sembla que s'entén.

M. S.